

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 10 l., pusmečiui 6 l., 1 mėn. 1 l. 20 c.
 Kareiviams per pusę pigiau.
 Atskiras numeris 20 c. visiems.

Skelbi mai: petito eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
 Adresas: Kaunas, Laisvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr.

ALEKSANDRAS STULGINSKIS, Lietuvos Respublikos Prezidentas.

LTSR Valst.
 Respublikos
 Biuro

Respublikos Prezidento įsakymas kariuomenei.

Stodamas vėl Tavo priešaky, tariau Tau pirmąjį savo žodį Būki sveika, Kariuomene! Kariuomene, Tauta Tau pavedė garbingą uždavinį: saugoti ir ginti Lietuvos Nepriklausomybę, padėti Tautai atsiekti josios šventus troškimus. Kad tą augštą pašaukimą tinkamai atlikus, reikia visupirma gerai pažinti savo pareigas, reikia pagalios jas sąžiningai, drausmingai, su pasišventimu pildyti.

Būdamas giliai susirūpinęs mūsų kariuomenės ir karių reikalais ir tų reikalų galimu patenkinimu, tikiuosi, jog kariuomenė visuomet vaduosis mūsų bočių, Didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių didvyriškomis tradicijomis ir, eidama garbingai žuvusiųjų dėl Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės karžygių pėdomis, sugebės apginti Lietuvos Garbę, Nepriklausomybę, sekmingai vykdys Vyriausybės pavedamus jai uždavinius.

Kaunas, 1923 m. birželio mėn. 20 d.

A. STULGINSKIS, Resp. Prezidentas.

Tikros priežastys.

„Didžiausias nugalėjimų—tai nugalėjimas savęs“.

Norint spręsti apie kurį žmogaus pasielgtumą reikia žinoti priežastys ir aplinkybės, kurios privertė žmogų taip pasielgti. Žinant žmogaus būdą galima atspėti, kaip jis pasielgtų šioje ar toje padėtyje.

Pažūrėkime, kurios yra išsiplatinusio šiuose laikuose girtuokliavimo priežastys. Daugelis geriančiųjų (girtuokliaujančių) aiškina savo pasielgtumą tuo, kad, girdi, alga per maža, kad vistiek už ją neką nupirksi, tai geriau pragerti; kiti sako, kad sunkios gyvenimo apysėtos verčia žmogų pasismaginti (su-prask pagirtuokliauti).

Samprotaujant iš pirmo aiškinimo, tai mes turėtume jau šiandien baigti gyvenimą, nes jis vistiek trumpas, tai kam čia gyventi. Čia matyti trūksta sveiko mūsų protėvių proto, kurie sakydavo: „Grūdelis prie grūdėlio štai ir pūrelis“. „Kas niekina centą, tas nevertas ir lito“ (šis paskutinis išsireiškimas išverstas į šių laikų pinigų kursą).

Del kito aiškinimo galima pasakyti, kad tai kalba žmonės silpnos valios, nes su jais sunkūs laikai (priešingumai) padaro tai, ką padaro sunkūs kūjis su stiklu—sutrūpina į mažus kashelius; tuo tarpu kaip iš plieno su tuo pačiu kūju padirbami naudingi daiktai.

Šiokį ar tokį palmsime aiškinimą, tai akyliausįsižiūrėjus suprasime, kad tai kalba žmonių silpnos valios, menko proto ir žemo dvasios išsilavinimo. Kiekviename tokiam aiškinime, kaip yla iš maišo, išle lenda žmogaus egoizmas, materializmas ir menka dvasia.

Dauguma geria, kad esą nelaimingi. Kas nemano šiandien, kad žmogaus laimė glūdi materialinėse gerybėse (turtuose). Bet, deja, didžiausieji turtingieji neturi laimės, o daug yra laimingų mažai pasiturinčių, bet kilnios dvasios žmonių. Man rodos, kad girtuokliavimo priežastis tai — stoka kokios nors idėjos pas žmonės, del kurios jie dirbtų, kokių nors kilnių tikslų, del kurių jie gyventų. Idėjos ir kilniūs darbai yra dvasios penas žmogus gali būti laimingas patenkinęs ir savo kūną, o nieko nedavęs dvasiai žmogus jaučia kaž kokį nesmagumą — jis nuobodžiauja, o pasilinksminimai greit nusibosta, žmogus nežino, kur dėtis ir ką pradėjus veikti.

Žmogus tik tada gali jaustis laimingas, kai jis yra reikalingas ir naudingas visuomenei, kurioje gyvena. Mažai kultūringose dar laukinėse šeimyno-

se (tautose), kuomet visi yra menkai išsivystę (išsilavinę), tapli nariu visai lengvas dalykas: būti visada priimtas, jeigu turėsi stiprus raumenis, t. y. galėsi dirbti fizinį darbą. Ten žmogus jau gimdamas turi sau paskirtą vietą ir jo gyvenimo kelias aiškus, žmogui ten nereikia nei didelio patyrimo, nei specialių žinojimų nei ypatebių, kad įeitų į jų tarpą nariu. Kas kita visuomenėje su aukštesne kultūra. Čia jau yra daug sunkiau tapti nariu, čia reikalaujama ir žinių, pasiruošimo, čia žmogus pradėdamas sąmoningai gyventi turi pats iškovoti sau vietą visuomenės tarpe, žmogus čia turi išlaikyti konkurenciją.

Nereikia manyti, kad užtenka vien tik materialiai apsirūpinti; galima būti pilnai materialiai aprūpintam, bet neturėti jokios vertės visuomenėje. Kol žmogus gyvena bendrais reikalais, dažnai pašvėsdamas savo asmens reikalus, jis daugiau randa energijos gyvenimui. Kiekvienas žmogus turėdamas prieš save aukštesnį tikslą netaip atjaučia savo vargus. Žmogus negali gyventi, jeigu jis neprisirišęs prie to, ką jis laikytų aukščiau savęs.

Gyvenimas be tikslo nepakenčiamas. Girtuokliavimo priežastimi galima laikyti ir neprisirengimą gyventi. Sunkios karo aplinkybės nedavė mums tinkamai išlavinti protą ir sielą ir prisirengti visuomenės gyvenimui, nenustatėm sau tikslo gyvenime ir nepasirinkome idėjos.

Įėjome į gyvenimą lyg atsiprašydami, kad ne čia pakliuvome.

Jeigu gėrų akmenys neturės malii (grūdų), tai jie patys save naikins.

Taip pats ir žmogus gyvendamas turi šį tą reikšti, nes kitaip jis ieškodamas smagumų pats save sunaikins. Įsižiūrėjus į gyvenimą matai visur smagumų ieškojimą, nes žmonės neturi kuo užpildyti savo tuščią gyvenimą.

Ir randa žmonės „linksnumą“ degtinėje. Kodėl gi prisigerusiam linksma? Ar del to, kad prisigeręs tapo galviliu, nustojęs proto, doros supratimo, sveikos sąmonės, minčių, kurios nedavė jam galutinai užsimiršti, ar del to, kad jį tos visos žmogaus ypatybės varžė ir jis džiaugiasi jų nustojęs? Linksma, kad nusiiktatė visko, kas duota žmogui, kad galėtų tobulintis ir auginti dvasios turtus, linksma, kad nustoję tu visą žmogaus ypatybių, kurios atskiria jį nuo gyvulių, bet prie kurių jis nepriaugo per savo apsileidimą ir kurių nevertas yra būdamas menkas

Būvusiems Aukštųjų Karininkų Kursų klausytojams ir pedagogams.

Š. m. liepos mėn. 12 d. kviečiamas būvusių A. K. K. klausytojų ir pedagogų suvažlavinimas. Iki liepos 6 d. prašoma pranešti, kas dalyvaus, kam reikalingas būtas ir aprūpinimas valgiu Kursų valgykloje. Dalyviams reikalinga atvykti liepos 11 d. *Kursų Reikalų Vedejas.*

dvasioje. Leistas būti žmogumi neįstengė atlikti žmogui privalomų pareigų ir paskendo degtinės nuoduose.

Nurodyti reiškiniai yra tikros priežastys dabartinio girtuokliavimo, kiti visi pasiaiškinimai yra tik įkalbinėjimas sveikam ligos.

Tas negirtuokliaus, kuris turi stiprią valią, kuris stengiasi pasiekti kurį nors gražų tikslą gyvenime, kuris turi kilnių minčių. Kiekvienas žmogus, kad norėtų, rastų sau tikslą sulig savo išsilavinimu; svarbu, kad jis turėtų aukštesnį uždavinį negu turi gyvulys savo kūno patenkinimui.

Girtuokliavimas paplito ir kariuomenėje. Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžioje nebuvo tiek daug girtuokliavimo, nes visi turėjo vieną mintį, turėjo vieną bendrą tikslą — kova dėl Tėvynės. Kada kova sustojo tai pradeda ramų darbą pasirodė, kad dauguma yra neprirengę kultūros darbui.

Bet ar ne laikas mums, kariams, užuot rodžius savo širdies tuštumą, silpną valią ir kitas žeminančias žmogų ypatybes nusikratyti to visko? Užuot toliau tęsus karo sustabdytą lavinimo darbą dauguma sustojo. Stovėjimo vietoje negali būti: kas nekyla aukštyn, tas smunka žemyn. Suraskime kiekvienas savo tikslą, o tada nereikės mums ieškoti smagumų nuobodžioms dienoms užpildyti. Kam padaryta spraga yra didelė ir ji reikia užpildyti, bet tik ne degtine.

Tėvynė negali rami jaustis, kada jos gynėjai ir apskritai jaunuomenė (tautos viltis) rodo tokias ypatybes nuokurių reikia laukti pražūtis. Iš kur

galima laukti gerumo tautoje, jeigu jos nariai maža, kam tik yra? Kas gali pasitikėti tokia grandine, kurios dauguma ar bent kelios grandelės yra menkos ir netinkamos. Tas nugalės kitus, kas sugebės savo silpnybėms apgalėti; moraliai tvirtesni švęs pergale. Pirmia reikia nugalėti priešą savyje (blogus palinkimus), o bus lengviau apgalėti Tėvynės priešai (ir ju jau bus mažiau), po tų dviejų didelio sunkumo nesudarys apgalėti ir kiekvieną grobuonį. Kariauti su visais trimis išsyk yra per daug sunku. Napoleonas ir tas stengdavos savo priešus išskirstyti ir sumušti po vieną.

Aš čia noriu truputi pakalbėti apie vieną blogą ypatybę kaip girtuokliavimo vaisių. Visus gerimo vaisius sunku ir išvardinti, o antru jos visos beveik kiekvienam žinomos, ir nieko gero neduoda, nes kaip žydų priežodis sako: „Kame velnias negali, tai siūnda degtinę“.

Girtuokliavimai daugumoje baigiasi nesusipratimu, nes kiekvienas išsigėręs yra greitas manyti, kad jį užgavo bei nužemino tą, kuris yra jėgos reiškinys ir prasideda mandagumo ir gerbimo „pamokos“ (aiškiai sakant muštinės) ir daugumoje atsikimimo su reikšmu. Ar žinai, kas es ir tam panašiu.

Jėga sunku yra ką nors priversti save gerbti, tam reikia nuopelnų ir užsitarnavimo. Tikrai nusielpnę pagarbą žmogus nuo nieko jos nepareikalaus, nes jis jau daug turės smagumo tinkamai atlikęs savo pareigas.

Koks nemalonus gaunamas įspūdis, kai matai ginkluotą karį, rodantį savo narsumą tarp beginklių piliečių.

Žinoma protingas ir blaivaus proto žmogus visada pasistengs nebūti panašus į veršioką įšokusi į vištų kiemą ir savo bėgiojimu išvaikys visus to kiemo plunksnočius.

Nepavydėtinas narsumas, su kuriuo reikėtų slėptis, o nesididžiuoti kaip tai atsitinka gyvenime. Iš darbų jų pažinsite juos!

K. Abaravičius.

Nūdieniniai blaivinimosi uždaviniai.

Girtybė Lietuvoje vis labiau plečiasi ir ieško naujų sau aukų. Didina gyventojų skurdą, dildo žmonių sveikatą ir slopina kilnią dvasią.

Ar mes galime į tai taip šaltai ir ramiai bežiūrėti? Ne! Visi sukaupę ir bendrai sujungę savo jėgas, turime paskelbti griežtą kovą alkoholiui, nes jau gresia pavojus ne tik atskirų girtuoklių šeimynoms, bet ir visai lietuvių tautai ir valstybei. Girtaujanti visuomenė neilgai teišters laisvėje ir šiandien, laisvu noru susipančiojus alkoholio pinklėmis, ryt-poryt gali įkliūti į kitoki priešininkų jungą, draug prarasdama ir nepriklausomybę.

Kad pašalinus tą vidurinį pavojų, reikia visiems geros valios ir tvirto pasiryžimo žmonėms, be tautos ir pasaulėžiūros skirtumų, jungtis į bendrą kovotojų eilę ir sudaryti galingą frontą alkoholio bangoms atremti.

Priešalkoholiniam susipratimui pagreitinti „Blaivybės“ Centro Valdyba, savo posėdyje 1923 m. birželio mėn. 5 d., nutarė skafinti visų pažiūrų žmones sudaryti prie jau esamų įvairių draugijų bei sąjungų abstinencijų ir blaivininkų sekcijas. Tos sekcijos savo ruožtu jungtų į bendrą „Blaivybės“ Sąjungą, kuriai daug sėkmingiau būtų kovoti prieš alkoholį. Tuo reikalu nutarta reklamuoti visų blaivybės draugijų ir sekcijų atstovų suvažiavimą ir bendrą, organizuotą darbą.

Kol įvyks bendras blaivybės atstovų suvažiavimas, nutarta ruoštis, kaip ir praėjusiais metais, priešalkoholinės savaitės.

Visi „Blaivybės“ skyriai ir tam darbui pasižventę žmonės kviečiami sekmadienį, birželio 24 d. birželio 29 d. ir liepos 1 d., kaip galint geriau ir išskilmingiau prarasti. Renkime tam dikrus priešalkoholinius mitingus laukime įvairių draugijų susirinkimus, dary-

Sukilėlių brolių kapas Klaipėdos kapuose. Garbingai žuvo, garbingai pagerbti: kapas vainikais nuklotas.

kime paskaitas ir pasikalbėjimus, visur aiškinkime alkoholio baidius vaisius ir pragaištingumą.

Kur galima, stenkimės ruošti priešalkoholinius vaidinimus. Platinkime priešalkoholinę literatūrą ir skatinkime visus, nors šią savaitę, būti blaivus nevarloti alkoholio nuodų. Taip pat raginkime visus savo aukomis palaikyti M. Valančiaus fondą Lietuvai blaivinti, arba pasirinkti amerikonišką aukojimo būdą, apsidedant tam tikru mokesniu, kas centu, kas litu, o kas ir daugiau.

Pageidaujamas kiekvieno Lietuvos kampelio kaimo ir šeimos prisidėjimas prie alkoholio nugailėjimo.

Šalin visus nesusipratimus, ardančius vienybę!

Šalin alkoholį su pilstytuvėms ir slaptais braavorais.

Tegyvuoją blaiva, laisva ir alkoholiui nepriklausoma Lietuva!

„Blaivybės Dr.-jos Centro Valdyba:

(pas.) Kan. Juozas Stakauskas

Kan. J. Tumas.

S. Tijūnaitis

E. Gvildienė

Karolis Dineika

P. Guga,

D.-jos „Bl.“ reik. Ved.

Bendro priešalkoholinio fronto sudarymo šalininkai: *gyd. gen. leit Nagevičius, prof. dr. Stasys Šalkauskas, prof. dr. Juozas Eretas, prof. M. Reinys, prof. kun. P. Bučys, prof. D-ras J. Bagdonas ir kt.*

Rumunijos kariuomenė.

(Iš Bulgarij ir Serbij karo žurnalų).

(Žiūr. „Kario“ 24 Nr.).

5. Organizacija.

a) Karo vadovybė.

Vyriausiuoju kariuomenės ir laivyno vadu yra karalius.

Aukštoji karo įstaiga — karo ministerija kuri susideda iš: a) generalio sekretariato, b) didžiojo generalio štabo, c) karo topografijos instituto ir d) 12 valdybų (pėstininkų, kavalerijos, artilerijos, asmenų sudėties, karo mokyklų, karo sanitarijos, intendantūros, apginklavimo, aviacijos, laivyno, technikos, kareivinių ir stovyklų).

b) Sausumos kariuomenės.

Kariuomenė susideda iš 7 armijos korpusų, 1 šaulių korpuso, 1 pasienių korpuso 1 žandarų korpuso ir 2 atskirų kavalerijos divizijų. Per karą iš tų dalių turi būti organizuotos trys armijos (kariuomenės grupės).

Pėstininkai. Taikos meto armijos korpuso sudėtis: 3 pėst. divizijos, atskira kavalerijos brigada („Kalaraši“) šarvuotas autodivizionas, kautynių vežimų (tankų) batalionas, šarvuotas traukinys, 2 oro eskadrilės radijo divizionas, aerostatų kuopa, 2 pontonų skyriai, eksploatacijos batalionas, gurguolės divizionas, korpuso ligoninė, ambulatorija ir sanitarų kuopa.

Divizijos sudėtis: 2 brigados (kiekvieno po 2 pėst. pulku, 1 lengvosios ir 1 gaubicų artilerijos pulkas, inžinerijos batalionas ir divizijos lazaretas. Artilerijos brigada, kavalerijos „Kalarašų“ pulkas, inžinerijos batalionas ir lazaretas turi visados tos divizijos Nr—j, kuriai jie priklauso.

Pėst. pulke yra 3 batalionai, batalione 3 pėst ir 1 kulkosvaidžių kuopos. Kiekvienam pulke yra dar atsargos kuopa, iš kurios karo laiku formuojasi pulko

atsargos depo. Pėst. kuopos etatai: taikos laiku 96 kariai, karo laiku: karininkų 4, puskarininkų 11, grandinių 18, eilinių 165. Kulkosvaidžių kuopoj—12 sunk. kulkosvaidžių ir 88 kulkosvaidininkai.

Iš viso Rumunijos kariuomenėj 114 pėst. pulkų (21 pėst. divizija ir 1 atskira pėst. brigada).

Šaulių dalys. Po karo suformuotas šaulių korpusas iš 2 šaulių divizijų, kiekvienoj po 5 šaulių pulkus. Yra dar atskira kalnų šaulių brigada iš 2 pulkų. Šaulių pulkas turi 2 batalionų; bataliono sudėtis kaip pėst. bataliono.

Žandariai. Žandarų korpuse 5 brigados, po 2 pulku kiekviena ir atskiras žandarų pėstininkų batalionas, kurio kuopos karo metu bus paskirtos armijų štabo karo policijos tarnybai eiti.

Pasienių sargyba. Pasienių korpusas dar nevisai suformuotas.

Kavalerija. Strategijos kavalerija susideda iš 2 atskirų „Rašiori“ (raudonieji husarai) divizijų. Divizijoj—3 brigados, brigadoj — du 6 eskadronų pulkai iš jų 1 kulkosvaidžių eskadronas.

Korpuso kavalerijos „Kalaraši“ (juodieji husarai) yra 7 atskiros brigados. Kiekvienai pėst. divizijai paskirtas 1 „Kalarašų“ pulkas, 3-ji korpuso divizija kavalerijos iki šiol neturi.

Be tų kavalerijos dalių yra dar karaliaus gvardijos raitininkų žandarų pulkas (11 korpuse).

Artilerija. Pėstininkų divizijos brigada susideda iš 2 pulkų: lengvosios ir gaubicų artilerijos.

Pulke du 3 baterijų divizionai, baterijoj — 4 patrankos.

Sunkiosios artilerijos yra dvi brigados iš 2 pulkų kiekviena. Yra dar 2 pulkai kalnų artilerijos, priešorlaivinė artilerija ir du raitininkų artilerijos divizionai (12 patrankų).

Inžinerija. a) 21 pionierių batalionas (pionierių, pontonierių, telegrafo ir telefono kuopos), b) specialė inžinerijos brigada (2 pulkai), c) pontonierių pulkas (iš 2 ekipažų), d) geležinkelininkų brigada (2 pulkai) ir e) autopulkas.

Šarvuotos dalys. Tankų pulke 7 kuopos. Karo metu divizijai priklauso 1 tankų kuopa. Tankų kuopa turi 4 sekcijas iš 2 kulkosvaidžių tankų, 3 patrankos tankų ir viena vadovybės tanko.

Aviacija. Visos oro kautynių priemonės yra suvestos į 7 grupes, iš jų 3 žvalgybos, 1 bomboms mėtyti, 1 naikintojų, 1 idroplanų ir 1 pririšamųjų balonų grupė.

Sanitarija. Korpusai turi 1 sanitarų kuopą.

Gurguolės susideda iš 7 gurguolės divizionų ir maisto kuopų.

6) Apginklavimas.

Pėstininkai ginkluoti Maulichero pav. 1893 m. šautuvais ir dalinai, prancūzų Lebelio šautuvais.

Kavaleristai apginkluoti Maulichero karabinais, o pirma eilė dar ir vokiečių pavyzdžio ietimis.

Kulkosvaidžiai — Maksimo.

Artilerijoj priimtose patrankos 75 mm. rumunų pav. 1904 m., gaubicos 105 mm. Krupo dirbtuvės, lauko gaubicos 120 mm., prancūzų gaubicos 120 mm., kalnų patrankos 75 mm., apkasų mortyrės 58 mm., sunk. lauko gaubicos 15 cm. Šneiderio dirbtuvės.

7) Aptaisymas.

Karo meto rūbai šviesios žalios ir pelėnų žalios spalvos.

B) Laivynas.

1) Jūrų laivynas.

Jūrų laivyno divizija turi uždavinį Juodosios jūros krantą saugoti. Jie turi 1000 jūrininkų Kiustendžioj.

Jūrų divizija įeina 2 minininkai, 2 priešminininkai ir kiti laivai. Kaip padedamieji kreiseriai gali būti sunaudoti 4 garlaiviai, iš kurių 1 turi hidroplanams aikštę. Be to Rumunija užpirko 7 priešminininkus, 2 kreiserius, 6 tralerius, 1 motorių, 4 kanonieres ir 6 kranto laivus.

2) Dunojaus laivynas

Jie turi uždavinį: Dunojaus uostą saugoti ir desantu operacijoms padėti.

Divizija padalyta į 2 dalis: upės ir kranto ir turi 2000 jūrininkų; karo laiku laivyno sudėtis bus padidinta mobilizacija iki 15.000 jūrininkų.

Dunojaus flotilija turi ir pontonų dalių: specialiai Dunojui ir kitoms upėms 4 batalionus.

Kariuomenės dalims ir gurguolėms pervežti yra 800 valčių ir daug šliupių.

Majoras Ružancovas.

Tik drausmingas, gerai išmokytas, paruoštas ir nepolitikuojantis karys -- bailsus priešininkui, o susidūrti su pastaruoju mes privalome būti pasiruošę.

Generolas Žukauskas.

Municijos įvairenybės.

Atsiradimas atsparių taikinių, ypatingai su apsugos skydais, orlaivių ir t. t. padarė kulipkos su švino branduoliu veikimą nepakankamu. Plieninius skydus reikėjo su plieninėmis kulipkomis daužyti. Šarvų pramušamosios kulipkos branduolio įtaisymu buvo visos kariaujančios valstybės lygiai susirūpinusios. Kitokios konstrukcijos, kaip antai kulipkos su plieniniais smaigaliais, visos kulipkos iš plieno ir t. t. nedavė atatinamų išdavų. Branduolys iš geriausio Volframo plieno buvo aptraukiamas plonu švino aptrauku ir įspaudžiamas į kitą plieninį aptrauką. Ši konstrukcija nėra jau paprasta, todėl anglai ją greitai metė ir pasiėmė kiek paprastesnę prancūzų konstrukciją, kurio-

je branduolys aptrauktas vario aptrauka, panašiai kaip ballé D.

Amerika ir Rusija vartojo kitą visai ypatingą konstrukciją, kurioje branduolys iš viršaus įstatytas, taigi kulipka prie smaigaliu palikta atvira ir šis smaigalys buvo daromas atatinamai iš švino arba vario. Bet ir šios kulipkos nedavė geresnių vaisių.

Šiai grupei priklauso ir T. (tankų) kulipka 13 mm. kalibro, kuri visai panašios konstrukcijos į vokiečių šarvų pramušamąją kulipką ir pasižymi ypatingai gero mis balistikos savybėmis. Ir ši 13 mm. municija buvo labai trumpu 3 mėnesių laiku konstrukuota ir išmėginta, kas labiau reikšminga, kad gilzė, parakas, pistonas ir kulipka greta su tam reikalingu mėginimo vamzdžiu ir t. t. visiškai naujai pagaminta ir vienas kitam pritaikinta, kad būtų gauti reikalingi daviniai.

Šarvų pramušamosios kulipkos veikimo vaisiai aiškūs iš šios tabelės:

	Atstumas			
	100 m.	200 m.	400 m.	1000 m.
Vokiečių S. municija	5,5 mm.	5,2 mm.	4,2 mm.	2 mm.
" šarvų pramušamoji municija	11mm.	10,5 mm.	9 mm.	5,5 mm.
" su šviesos pėdsaku municija			6 mm.	3 mm.
" 13 mm.	26mm.	23,5 mm.	21,5 mm.	18 mm.
Prancūzų balle D	5mm.	4,5 mm.	4 mm.	2,2 mm.
Anglų markės VII	5mm.	5 mm.	4 mm.	1,8 mm.
Prancūzų šarvų pramuš. municija			10 mm.	

(Skaitmenys rodo degančio skydo storumą milimetruose).

Nuolatinės kautynės su augančiu orlaivių skaičium reikalavo pagaminti kulipkų, kurių trajektorijos būtų matomos. Labiau tinkama tam reikalui pasirodė vokiečių municija su šviesos pėdsaku, kurios kulipka savo trajektorija žymėjo iš užpakalio išeinančia liepsna. To tikslo siekė atskiros valstybės įvairiais keliais. Kada Vokietija ir Anglija gaminosi kulipkų (mu-

Didvyriai.

Paduodame čia šiek tiek sutrumpintą apysaką, parašytą prancūzų karo gydytojo, apie du sužeistu prancūzų kareiviu; jų kentėjimai karo ligoninėje, tai vienas kareivių didvyriškumo pavyzdys.

Atvyko, kaip du rišuliai, du siuntiniai, menki ir nereikalingi, mėtomi pašte.

Išsprausė, juos nuvalė, sušukavo ir labai atsargiai padėjo ant baltučių paklodžių; tuomet tik galima buvo pastebėti, kad vienas jų senas žmogus, kitas gi dar vaikas.

Lovos jų stovi vienoj palatoj, viena prieš kitą. Įėjus pastebimi jie tuoju: didelė nelaimė padarė juos panašiais. Sulyginus juos su kitais sužeistaisiais, pasakytum, kad kiti yra sveiki ir laimingi. Šioje skausmo valstybėje jie yra karaliai ir, kaip tokiems pridera, apsupami jie ramybe ir pagarba.

Prieinu prie berniuko ir klausiu:

— Kaip vadiniesi?

Tylų šnabždėjimą lydi maldingumo pilnas žvilgsnis. Girdžiu maždaug: „Mahihehondr“.

Praėjo daugiau kaip savaitė, kol iš vaiko žodžių supratau, kad vadinasi Marijonas Lerondeau (Lerondr).

Prie kitos lovos dalykas kur kas lengvesnis. Matau mažą galvą visą apžėlusią plaukais; burna be dantų. Iš tarp plaukų girdėti kaimiečio balsas truputį drebantis, bet jaudinantis ir beveik melodingas. Čia guli žmogus vardu Carré (Karė).

Atvyko jie ne iš vieno kautynių lauko, bet abudu buvo sužeisti beveik tuo pat laiku ir beveik vienon vieton: Kiekvienas jų turi kulkos su-triuškintą šlaunį. Vienoj lauko ligoninėj susitiko jie pripuolamai ir nuo tos dienos nesiskyrė. Žaizdų stovis labai pablogėjo.

Žilabarzdis gydytojas žiūri į juos tylėdamas ir ilgai varto rankoje gudrų operacijos prietaisą.

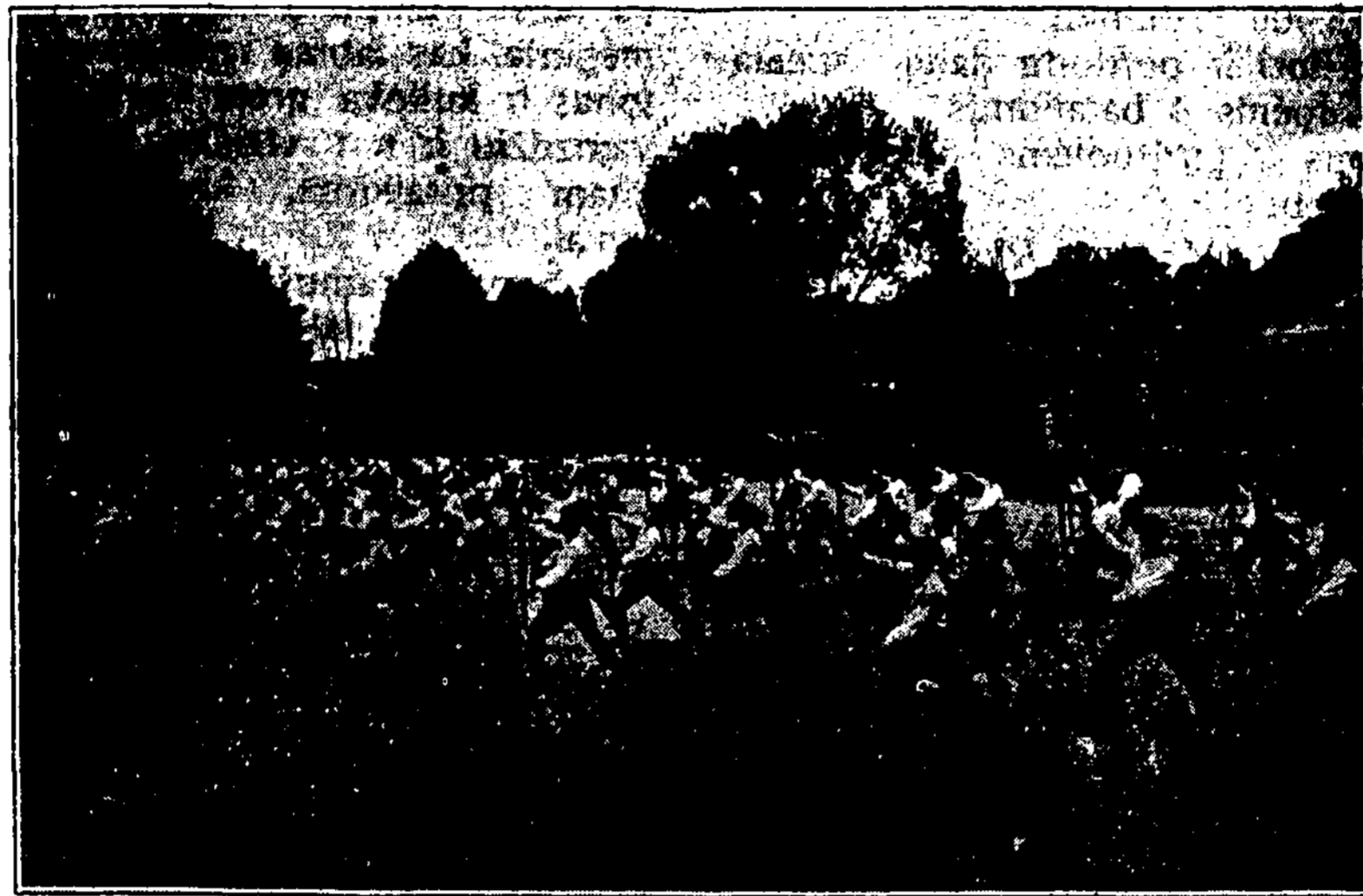
Reikia perskrosti peiliu kūnas, surasti pati sunkiausia žaizdos vieta ir atlikti reikalingas darbas.

Draugai užmiega tuo baisiu miegu, kuriame kiekvienas žmogus panašus į savo lavoną. Nuo tos valandėlės prasideda kova; paėmėme du kūnu, kuriuos negreit iš savo rankų išleisime.

nicijos) su šviesos pėdsaku su įdėtu plieno branduoliu, Prancūzija ir Jungtinės Valstybės tenkinosi paprasta šviečiamąja kulipka. Pirmosios dvi valstybės galėjo tiesiog su šviesos pėdsaku kulipkomis kauti orlaivius, kitos dvi turėjo šviečiamąsias kulipkas leisti drauge su kitomis, jeigu norėjo gauti kokių vaisių. Prancūzija vartojo iš orlaivių dar su šviesos pėdsaku kulipkas iš bronzos 11 mm. kalibro pririštiems balonams šaudyti, kurios buvo šaudomo iš 11 mm. iš gręžto Maksimo kulkosvaidžio.

Dirbant vokiečių su šviečiamu pėdsaku kulipkos, kurios švietė ligi 900 ir 1000 m. labiausia pasižymėjo: chemijos fabrikos Th. Goldšmidto Esene, autogo dujų akumulatoriai A. G. Berlyne ir dažų įmonės Nöchsto prie Maino.

Buvo pastangų padirbti tokių kulipkų, kurių kiekvienas kliudymas į orlaivį galėtų jam daugiau pakenkti; šiam reikalui geriausiai tiko taip vadinamos fosforinės kulipkos. Šioms kulipkoms, kurios buvo pripildtos geltono fosforo, einant pro vamzdį nuo šilumos tirpo šviečiamas kamštis, o sušilęs fosforas veržėsi lauk ir susidūręs su oru pradėdavo degti. Degantis fosforas uždega orlaivio benzina, garus ir taip toliau. Paskiau tos pačios kulipkos vokiečių ir anglų pagerintos konstrukcijos duodavo dar geresnių vaisių, nes kliudant užpakaly kulipkos esantis šviesos prieky esamą fosforą

Karo Mokyklos sporto šventė. Gimnastika su šautuvais ltn Paurai vadovaujant.

su jėga išstumdavo iš kulipkos arba visą kulipkos aptrauka sprogdavo. Kaip pašalinis reiškinys buvo tai, kad tirpstant fosforas pažymėdavo trajektoriją dūmais ir šviesos taškais. Fosforinių kulipkų gaminiu labai pasižymėjo mechanikos detalių fabrikas Karolio Lindštromo Berlyne, dažų įmonės Nöchsto, prie Maino ir chemijos fabrikos Mercko Darmštate.

Labai didelių sunkumų buvo konstruojant šios rūšies šovinių kulipkas, kad jos nors apytikriai turėtų tų pačių balistikos savybių, kaip ir normalės. O visai naturalus dalykas, kad keičiant svorį ir formos santykius, balistikos savybės irgi kitėjo. Kadangi šios municijos įvairenybės turėjo tik aprėžtą pasiekiamą toli, tai tie reikalavimai buvo statomi pasiekiamo ploto ribose (su šviesos pėdsaku kulipkos ligi 1000 m., fosforinės tik ligi 400 m.), o tai padaryti taipgi pasisekė, ir visos šios rūšies kulipkos, kad gautų geresnių išdavų, buvo vartojamos drauge sumaišytos. Išsisklaidymas, žinomas daiktas, buvo daug didesnis.

Municijos gaminiui labai didelės įtakos Vokietijoj darė žaliosios medžiagos stoka. Vietoj vartojamų šautuvams skaisvarinių šovinių gilzių, buvo įvestos geležinės; čia daugiausia vargo turėjo su mėginimais, kol galiausiai gavo pasitenkinančių vaisių, valstybinės municijos dirbtuvės ir Virtembergo Geislingo metalo fabrikas. Nikelio ir vario kulipkų aptraukas

Kai atneša jį apžiūrėti, guli jis ramiai su kitais ant žemės ir laukia savo eilės. Dairosi aplink rimtai ir šypsosi, kada mūsų žvilgsniai susiduria: Jis neišdidus, bet ne su kiekvienu pradeda šnekėtis.

Atsirado čia ne juokauti, bet kentėti; ir Karė susikaupia savyje, kad kentėtų kuogeriausia.

Jei nepasitiki savimi, pasako man apie tai: — Trūksta man šiandien jėgų.

Dažniausia „yra jėgų pilnas“; bet yra toks liesas, atrodo toks vargšas, silpnas taip svarbiam uždaviniui, kad kartais turi prašyti palikti jį ramybėje. Daro tai neužgaudamas savo garbės. Spėja tik pasakyti pavyzdžiui: „Labai skauda man kelis“, — ir baigia sakinį beveik rėksmu. Tada Karė, jausdamas, kad staugis, kaip kiti, pradeda dainuoti. Kuomet pirmą sykį tai išgirdau, nesupratau gerai kas čia yra. Karė be paliovos kartojo vis tą patį posakį: „O, koks skaudulys kely!“ Ir pamažu pažinau, kad tas dejavimas tapdavo muzika ir penkes minutes Karė improvizavo buvusią, keistą dainelę apie „sopulį kely“. Nuo to laiko Karės paprotis buvo dainuoti, kai jautėsi silpnas ir norėjo tylėti.

mas, žinomas daiktas, buvo daug didesnis.

Municijos gaminiui labai didelės įtakos Vokietijoj darė žaliosios medžiagos stoka. Vietoj vartojamų šautuvams skaisvarinių šovinių gilzių, buvo įvestos geležinės; čia daugiausia vargo turėjo su mėginimais, kol galiausiai gavo pasitenkinančių vaisių, valstybinės municijos dirbtuvės ir Virtembergo Geislingo metalo fabrikas. Nikelio ir vario kulipkų aptraukas

Darau „visa kas reikia“ ir štai kelius sykius įleidžia jam giliai stiprios jodinos. Karė kenčia sunkiai. Kuomet valandą vėliau, praeidamas pro jį, klausau, nugirstu dainuojant jį drebančiu balsu: „Įleido man jodinos“.

Karė yra išdidus, kuomet parodo drąsą.

Šiandien rytą atrodė taip bejėgis, kad reikėjo veikti paskubomis ir ausis užkimšti. Bet štai koks svetimas asmuo įėjo salėn. Karė pakreipė galvą: pastebėjo atėjusį, ir, raukdamas kaktą, užtraukė. „Puodelis mano nėra labai puikus ir didelis!“

Svečias žiūrėjo į jį drėgnomis akimis ir kuo toliau, tuo labiau Karė šypsojosi, suspausdamas nervingai stalo kraštus rankomis.

Lerondo turi sveikus, tvirtus dantis. Karės gi jų vietoj riogso tik juodos šaknys. Sukelia tai manyje rūpesnį, nes turint sutriuškintą koją reikia bėgti turėti sveikus dantis.

Lerondo vis dar kovoja su mirtimi, bet kovojo — valgydamas. Įleidžia į mėšą stiprius dantis, kramtydamas su gyvulio energija.

Karė valgytų su mielu noru, bet ką padarysi senomis šaknimis?

buvo keičiamos lombakinėmis ir galvanizacijos būdu aptraukiamos variu, o anksčiau vartojama aptraukoms tirpdyta geležis nebuvo tokia gera kaip senoji. Trūkstant gyvojo sidabro ir medvilnės reikėjo pistonams ir parakui dirbti rasti kitos medžiagos. Plieninius šarvų pramušamųjų ir su šviesos pėdsaku kulipkų branduolius reikėjo dirbti iš paprasto ketaus, kuris tam reikalui buvo kiek geriau apdirbamas. Nors milžiniškai naudojant industriją, uždavinio sprendimas ir greitai reikalaujant pagalbos netaip jau lengva buvo apgalvoti tuo labiau, kad nieku gyvu neleidžiamą buvo gauti blogesnių išdavy.

Reikia tik prisiminti, kad municijos industrija ėjo greita su didelių ginklų gaminimu. Kariuomenė fronte reikalavo be galo daug vieno ir kito, tik spėjama buvo pagaminti, taip sakant „iš rankos ir pilvan“, o trūkumas galėjo tuoj būti pastebimas ir jaučiamas fronte. Visa peržvelgus galima drąsiai sakyti, kad vokiečių municijos industrija buvusiose sąlygose savo uždavinį išsprendė kuo geriausiai.

Vyr. leit. Majus.

Karo menas tai sugebėjimas visuomet išlaikyti savo veiksmo laisvę.

Napoleonas.

Karo chronika.

Iš visur.

— **Bulgarų perversmė.** Nukovus Stambulskį, Bulgarijoje šiek tiek aprimo. Naujoji Zankovo valdžia areštavo buvusius Stambuliskio kabineto ministrus, kurie nesuskubo, sukilimui prasidėjus, pabėgti iš Sofijos. Stambuliskis buvo Santarvės šalininkas. Stojęs valdžios priešakin valdė valstybę diktatoriškai. Jis palaikė ūkininkų reikalus ir buvo įgijęs pastarųjų pasitikėjimo. Stambuliskis norėjo panaikinti Bulgarijoje monarchiją ir sukurti respubliką. Būvusius

Kai jie nubudo ir pirmi veriantieji skausmai praėjo, pamažu pradėjau pažinti mano naujus draugus.

Reikia tam laiko ir kantrumo; tvarsčių mainymas duoda kaip tik patogią tam valandėlę. Žmogus guli nuogas ant stalo. Matau jį visą ir jo plačiai atvertas didelės žaizdas, kurios sukelia tiek neramumų ir vilčių.

Popietinis laikas irgi patogus susiartinti, bet tai jau ne tas pat. Sužeistieji nurimo ir kiekvienas jų nustojo būti vien skaudančia koja ir dejuojančia burna.

Karė iš sykio krūptelėjo ir atšoko, kada Lerondo dar rodosi ne visai atsipeikėjo; Karė žiūri į mane meiliai, giliai.

— Reikia padaryti visa, kas reikia.

Lerondo gali tik skystis:

— Nedarykit man skaudulio!

Kai tik pradėjau suprasti berniuko žodžius, kreipiausi į jį vardu. Sakau!

— Kaip jautiesi, Marijonai?— arba

Esu patenkintas tavim, Marijonai.

Toks elgimasis su juo ir sakymas „tu“ atrodo jamp aprastu dalyku. Tuoj įspėjo, kad sakau „tu“

Bulgarų ministrus laikotarpyje nuo 1913 m. kuriems nepavyko išvažiuoti į užsienį, buvo areštavęs, tik dabar jie paleisti.

Sukilimas prieš Stambulskį buvo padarytas su Bulgarų karaliaus Boriso žinia. Sukilimų priešakyje stovėjo generolas Lazarevas. Naujoji Zankovo valdžia karaliaus Boriso ir Vokiečių su kuriais pasauliniame kare drauge kariavo, šalininkė, nors šiuo momentu, žinoma, teks atsizvelgti į Santarvės reikalavimus.

Sukilimo metu žuvę apie 1000 žmonių.

— **Sukilimas Albanijoje.** Šiaurės Albanijoje kilo revoliucija. Revoliucionieriams pavykę sumušti vyriausybės kariuomenę ir sunkiosios artilerijos lydimi žygiuoja Skutariaus (Albanų sostinės) link.

— **Ukrainiečiuose.** Petruševičiui išvažiavus į šalininkų tarpe įvyko žymių permainų. Viena dalis prisidėjo prie bolševikų, kitoji dalis, apie 40 buvusių galiciečių karininkų, grįžo Galicijon ir ten organizavo „Ukrainos Revoliucinę Tarybą“. Tenka girdėti, kad beveik pusė ukrainiečių studentų prisidėjo prie minimos organizacijos.

— **Danskas.** Lenkų vidaus ministerija padarė pastangų, kad savo piliečių neįleisti į Daniją. Jau pastebima iš valdininkų pusės daromų sunkenybių įvažiuoti. Danske esama gandy, kad Želigovskis jau esąs Danske ir prieš Daniją koncentruojama lenkų kariuomenė.

— **Pasaulinis karas** kainavęs apie 250 milijardų sidabro dolerių. Pervežimui tų sidabro dolerių reiktų 3906 traukinių po 40 vagonų kiekvienas. Jeigu tuos pinigus paskirstytų tarp visų žmonių ant žemės gyvenančių, tai kiekvienam tektų apie 150 dolerių.

— **Marokoj.** (Afrikoj) Tarp Maroke esančios Ispanų kariuomenės ir marokiečių sukilėlių kautynės nesiliauja. Pastaruoju metu Ispanai sumušė sukilėlius ties Fizzi Assa. Ispanai turėjo nuostolių 45 nukautais ir 210 sužeistais. Ir Prancūzų kariuomenė smarkiai susidūrusi su Atlaso kalnų gyventojais. Nors atlasiečiai smarkiai priešinosi prancūzams, bet prancūzų ka-

tik tiems, kurie labai kenčia ir kuriuos draugiškai išskiriu. Taigi sakau: „Marijonai, tavo žaizda atrodo šiandien labai gerai“. Ir visi ligoninėje vadina jį Marijonu.

Kai nekantrauja, sakau:

— Lerondo, būkite išmintingesniu.

Jo akyse pasirodo tuoj ašaros. Vieną sykį turėjau pavartoti net posakį: „Tamsta Lerondo..“; jis taip dėl to nusiminė, jog tuojau pasitaisiau... Berniukas tačiau boja, kad nevalgintų sanitaro ir nerėktų per garsiai tvarstant, nes žino, kad man pasakius: „Tamsta, prašau nusiraminti!“ — santykiai tarp mūsų bus įtempti.

Jau iš pirmųjų dienų Karė parodė, kad yra vyras. Įeidamas šalėn pamačiau juos abu ant neštuvų vieną šalia kito. Karė uždėjęs vieną ranką ant anklodės pasakojo Marijonui apie vyriškumą ir pasitikėjimą... Girdint tą drebantį balsą ir matant burną be dantų, jaučiau kad kas tai suspaudžia man gerklę; Lerondo tuotarpu mirkčiojo akimis, kaip subartas vaikas.

Karė turėjo teisės mokyti vyriškumo mažą Lerondą.

riuomenė, nežiūrint didelių nuostolių, laikė užėmusi strateginius punktus.

Prancūzų, Ispanų ir Anglų žinovai turėjo posėdį Londone Maroko reikalais, kad galėtų prisiruošti konferencijai išrišimui Tanagerio valdymo reikalų. Tanageras ir visa Maroka dabar esanti Prancūzų protektoriate (globoj). Ispanų vyriausybė priešinosi Prancūzų valdymui Tangiere; Anglija, kurioji irgi esanti užinteresuota Tangieru taip pat priešinga Prancūzams. Kadangi Prancūzai ir Anglai labiau yra užinteresuoti tais kraštais, derybos turės būti vedamos labai atsargiai, kad nesuirfų šių dviejų valstybių geri santykiai.

— **Vokiečių ir Pietų Slavų sutartis.** Belgrade (Serbijoje) pasirašyta Vokiečių ir Pietų Slavų sutartis dėl karo nuostolių atlyginimo Pietų Slavams. Vokiečiai mano atlyginti prekėmis.

Lietuvos karinė misija Prancūzijoje.

Sekmadienį, š. m. 24 d. grįžo iš Prancūzijos generolo Rados-Zenkavičiaus vedama mūsų karinė misija kviesta Prancūzų Vyriausybės į karo mokyklų vasarinius manevrus Coetquidan stovykloje. Tokius manevrus prancūzų vadovybė rengia kasmet vienoje iš didesnių savo stovyklų išmokyti visokių rūšių karo mokyklų kariūnus veikti sutartinai visų ginklų rinktinėse ir kad jie įgytų sveiką ir aiškų supratimą apie organizaciją, privalumus ir pareikalavimus, kuriuos galima statyti kiekvienam ginklui kautynių, žygio ir vadovybės žvilgsniu.

Stovykloje, kur buvo surinktos visos Prancūzijos karo mokyklos, atsilankė 23 valstybių karinės misijos (buvo viso labo 126 svetimų karininkų) 10 dienų tyrinėjo mokyklų organizacijas ir veikimą. Vadovybės pareidymu svetimtaučiams buvo duota proga susipažinti ir išnagrinti dalykus, kurie juos įdomavo; paskirti ryšio karininkai; be to kariuomenės štabo operacijos skyriaus viršininko padėjėjas pulk. Lugano ir X korpuso vadas generolas Passaga padarė specialiai svetimtaučiams keletą pranešimų ir manevro kritiką.

Atsilankęs stovykloje kariuomenės vyriausias štabo viršininkas generolas Buat birželio 13 d. pietuose svetimtaučiams pagerbti pasakė trumpą gražią prakalbą, dėkodamas už jų susidomėjimą ir pritarimą prancūzų karo mokslui ir kariuomenei. Generolas Rados-Zenkavičius kaip vyriausias generolas buvo pakviestas užimti vietą tarpe generolų Buat ir Passaga. Į generolo Buat prakalbą atsakė vyresnieji iš svetimtaučių, būtent: generolas Rados-Zenkavičius ir lenkų generolas Berbecki.

Ypatingai patiko visiems ir karštai buvo priimta generolo Rados-Zenkavičiaus kalba, pasakyta gyva prancūzų tarme, trumpa, aiški, tipinga, anot prancūzų išsireiškimo, seno kareivio prakalba, o jos paskutiniai žodžiai, kuriose buvo minimi prakiltūs prancūzų kariuomenės dabai ir kuri nugalėjus suteikė nepriklausomybę laisvės ištroškusiai lietuvių tautai, sukėlė tikrą audrą plojimų ir didžiausioje salėje buvo girdėti lietuviškas „valio“, pagautas visų esančių svečių.

Misija grįžo kupina geriausių įspūdžių ir patenkinta visu tuo, ką matė, ir ypač prancūzų vadovybės prielankumu ir vaišingumu. Atvykus į Paryžių misija, mūsų atstovo Paryžiuje gerb. p. Milošo lydima, prisistatė ir maloniai buvo sutikta kariuomenės štabo viršininko generolo Buat, o grįždama iš stovyklos, dalyvaujant mūsų atstovybei, prancūzų karo ministerijos atstovui, lietuvių kolonijai Paryžiuje, spaudos atstovams ir susirinkusiam nemažam būriui praeivių uždėjo Lietuvos Kariuomenės vardu ant nežinomo kareivio kapo puikų, gyvųjų gėlių vainiką su gražiais lietuviškais kaspinais.

Birželio 21 d. misija po iškilmingų pietų, surengtų p. Milošiaus jos pagerbimui, lydima visos mūsų simpatingos atstovybės Prancūzijoje, apleido Paryžių.

K. T. K.

Karo menas yra tame, kad visuomet turėti puolamajame bare daugiau jėgų negupriešas jų turi, nors priešas turėtų ir didesnę už mus kariuomenę.
Napoleonas.

— Be to, sako, niekad nebuvo linkęs valgyti daug mėsos.

Taigi daug rūko. Priverstas gulėti vis ant pečių, sumanė šį būdą: ant krūtinės pasideda popierinės dėžutės viršelį; krinta ten pelenai nuo papirosų o Karė, nejudėdamas, rūko švariai.

Ne kiekvienas moka kentėti; o kada moka, turi imtis įvairiausių priemonių, kad iškęstų tai garbingai. Kai Karė paguldo ant operacijų stalo, apsidairo jis aplink ir klausia:

— Ar niekas šiandien nemindžios man galvos?

Jei atsakymo nėra, kartoja:

— Kas mindžios man galvą?

Tuomet kuri nors slaugintojų ima jo galvą į abi rankas ir spaudžia... Galiu pradėti, kuomet tik „mindžioja jam galvą“, Karė yra kantrus.

Lerondo turi kitą būdą. Reikia laikyti jį už rankų. Kada to jam nedarė, rėkia: „nukrisiu!“

Joki aiškinimai, kad jis guli ant stalo ir nekris, nepadedą. Ieško jis rankų ir prakaituodamas šaukia: „Jaučiu aiškiai, jog nukrisiu!“

Kiekvienas savotiškai rėkia jį tvarstant; ir Karė turi kelius būdus rėkti; kitaip išreiškia skau-

smą, kada nuima jau tvarsčius, ir kada įleidžia jam žaizdon žnyples.

Sunkiausiu momentu surinka:

— Och, kaip sopa kelis!

Kada gi sopulys mažėja, linguoja galva, kartodamas:

— Ai nelaimingas kelis! atėjus eilei šlauniai, supyksta:

— Dabar vėl ta šlaunis!

Ir kartoja tai be paliovos. Galop apžiūriu kulnies žaizdą, o Karė pradeda:

— Kas pasidarė su ta vargše kulnimi?

Kai tas dejavimas nuvargina jį, šnabžda, tyliai, lygiai kvėpuodamas:

— Nežino, kaip skauda man tas nenaudėlis kelis... nežino, kaip skauda...

Lerondo, palyginant vaikas prieš Karė, turi mažą šauksmų atsargą. Girdėdamas, kad jo draugas skundžiasi, meta savo dejavimą ir pradeda:

— Och, nelaimingas kelis... Nežino, kaip jį skauda.

Jurgis Duhamel — Vertė K.
(B. d.).

Pamokymas kvėpuoti (kvėpavimo gimnastika).

(Tęsinys).

Bendrai apie gimnastiką.

Pati pirmoji gero ir sveiko kvėpavimo sąlyga, tai bendrai kvėpuoti pro nosį, bet ne pro burną. Paskiau reikia žiūrėti, kad kvėpavimo pratimai nebūtų daromi veržiamai ir traukomai (spazmiškai). Orą reikia traukti pro nosį, visi raumenys turi būti pūrūs (laisvi), reikia vengti visokių traukymų, tampymų ir nereikalingų įtempimų. Sunkiausiuose pratimuose teturi veikti tik rankų ir, žinoma, krūtinės raumenys. Ypatingai pradedantiems negalima daryti jokių kvėpavimo presių (spaudimų).

Vyras orui įtraukti į plaučius paprastai vartoja diafragmą arba, kitaip sakant, pilvą. Tai pigu pastebėti sekant pav. sėdinčio kvėpavimą — jeigu nereikia ypatingo įtempimo, tai kūnui pakanka tik pilvinio kvėpavimo. Kai reikalaujama didesnio įtempimo ir plaučiai reikalauja daugiau oro, tai jau pilvinio kvėpavimo nebepakanka, čia jau turi padėti šonkaulių arba krūtinės kvėpavimas. Labai nedidelis oro kiekis į viršutinius plaučių smaigalius gali būti įtrauktas su padedamaisiais raumenimis, pav. pakeliant pečius. Šitas r a k t a k a u l i ų kvėpavimas, kuris vartojant didesnę jėgą įtempimą leidžia nežymiai prakęsti krūtinės ląstelę, neturėtų būti praktikuojamas. Jeigu reikia kurią nors plaučių pusę ypatingai stiprinti, tai to pasiekama kvėpuojant vienu šonu.

Įsiremiamą vieną ranką į kito šono šonkaulius ir tonpusėn palenkiamą viršutinę kūno dalį, o kita ranka padedama ant galvos. Šis kvėpavimo būdas sveikiems žmonėms neturi kokios nors ypatingos reikšmės. Moteris dėl kenksmingo sveikatai susivaržymo bendrai daugiau kvėpuoja krūtine.

Kvėpavimas nieku gyvu ne tiesioginiu plaučių judėsiu vykdomas. Plaučiai patys negali išsiplėsti, nes jie jokių raumenų neturi. Šonkauliai atkeliami ir krūtinės ląstelė daugiausia iškečiama viršutinės liemens dalies ir kaklo raumenimis (ne vien tik šonkaulių ir tarpšonkaulių raumenimis), panašiai veikia diafragmos traukimas į apačią. Tai vien plaučių gimnastikos pilna to žodžio prasme nėra, bet yra tik raumenų gimnastika, kurie savo judesiais sukelia kvėpavimą. Kad tų raumenų stiprinimas gautų tinkamą pasipriešinimą, įkvėpiama pro daugiau ar mažiau suspaustas lūpas arba pro prie sukastų dantų prispausta liežuvį šnypščiant įkvėpiama.

Čia reikia priminti taip vadinamą fonetišką įkvėpimą, kuriamė įkvėpiant dainuojama vokalis garšas, kuris labai gera vienam sau daromuose pratimuose. Aš iš savo daugelio metų praktikos su šimtais mokinių laikau sveikiems žmonėms, kurių organai yra apšalti ir neprafinti, šnypščiamą įkvėpimą labai naudingą. Emphysemos (plaučių išsipūtimas) pavojaus pav. garso stygomis visai nėra ko bijoti, nes emphysema galėtų kilti jeigu bent pusę dienos šnypščiamas

įkvėpimo pratimais užsiimtum. Yra gerai žinoma, kad Tiroliaus Alpių trimitininkai turi ypatingai sveikus plaučius ir mes savo reikalui galime iš jų imti pavyzdį, kad kai kurie pratimai, kurie nuolat ilgai tęsiasi yra kenksmingi, bet gerai veikia į sveikatą, jeigu tik prie progos vykdomi. Stiklo pūtėjai irgi gali turėti sveikus plaučius, jeigu jie laisvu laiku priešingo veikimo pratimus darys, t. y. čiulpiamus pasunkintus įkvėpimus.

Taipgi gerai veikia čiulpiamas įkvėpimas, kuris aprašytas 6 kvėpavimo pratimų numery. Juo krūtinės ląstelė su jėga iškečiama, pirma negu į orą daug oro įeina. Taigi plaučių pūslėlės gerokai įtemptos, bet priešingos jų sienelių pusės stipriai nesiglaudžia. Todėl tarp plaučių pūslėlių esantieji plauko vamzdeliai išsiplėčia ir žymiai padeda dešinei širdies pusei įsiurbti kraujo su angliaūkštimi. Taigi čiulpiamu įkvėpimu turime visai kitų pirmenybių, negu šnypščiamu įkvėpimu.

Čia reikia pabrėžti, kad visiškai iškvėpimas dažnai taip pat svarbus kaip ir įkvėpimas. Žmogaus iškvėpiamoji medžiaga yra ne kas kitas kaip tik jo plaučių atmatos pasibiaurėjimas ir naturalis apsiginimo jausmas turėtų kiekvieną žmogų versti versti kelias kartus per dieną savo plaučius išvėdinti.

Kvėpavimo gimnastikoj reikėtų ypatingai žiūrėti į tuos pratimus, kuriuose nurodoma dažnas ir gilus iškvėpimas. „Visiškai iškvėpimas“ ir „iškvėpimo pratimai“ reikia dažnai kartoti.

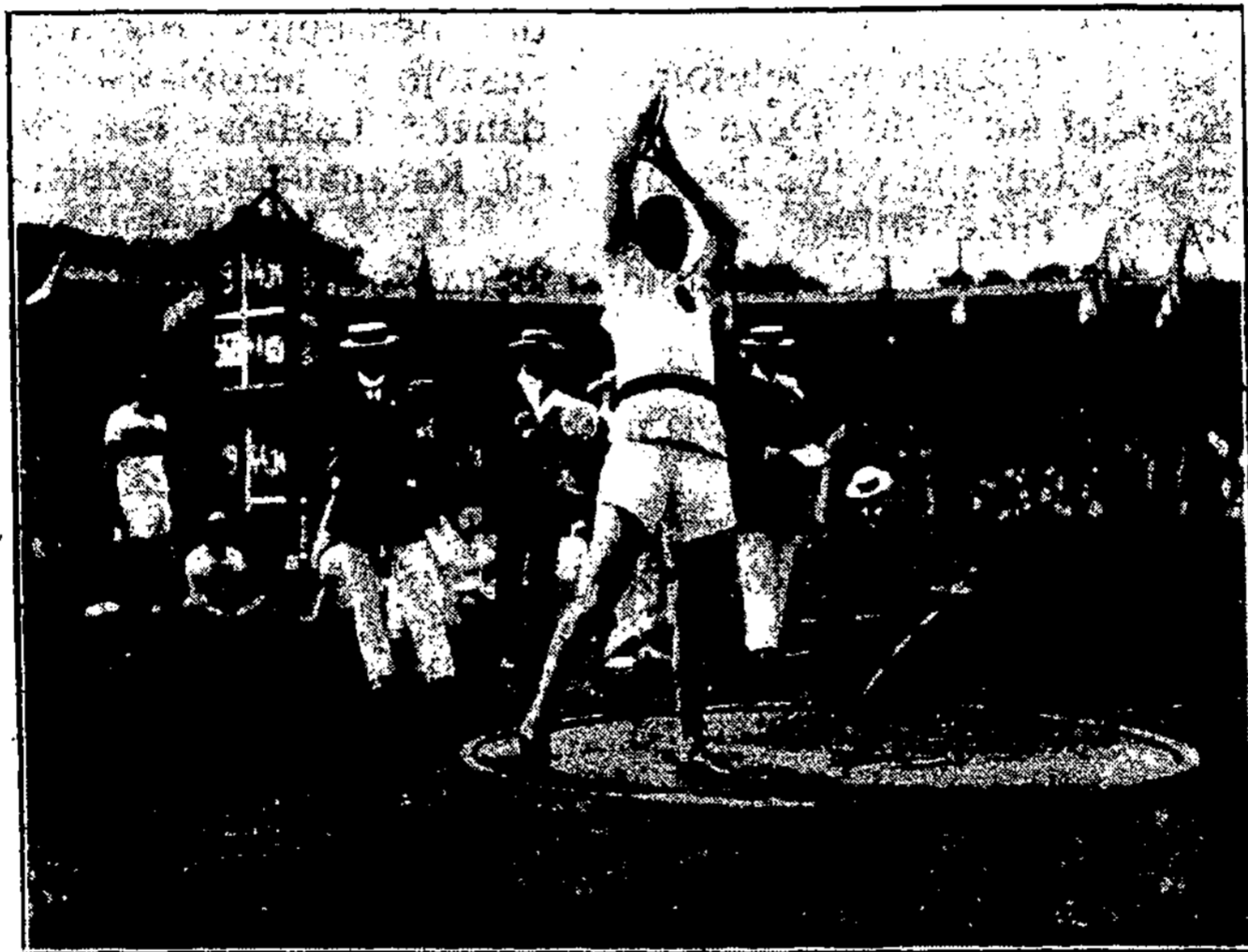
Žemiau aprašoma keletas kvėpavimo gimnastikos pratimų, kurie išmėginti kelių metų asmens prityrimais. Žinomas dalykas, kad ką tik pradedantį negalima tuoj įvesti į visų kvėpavimo gimnastikos detalių labirintą. Pradedantieji su visiškai apšaltu kūnu, kokių ypač lengva rasti tarp senesniųjų žmonių, iš karto turi pradėti vi-

siškai paprastais papratimais, panašiais į tuos kuriuos gali ligonys daryti. Pabaigęs kvėpavimą mokinys gali, pavyzd. jau kalbėti apie nugaros kvėpavimą, nes su gerai išvystyta krūtine ir tam tikra rankų ir pečių laikysena jaučiama lyg sutraukiant kai kuriuos nugaros raumenis dar kiek oro į priė nugaros esančias plaučių dalis įsiurbti.

Visada reikia stengtis kvėpavimo gimnastikoje rankomis pasiremti į kedės atkaltį ar palangą ir tuo būdu nustatyti pečiomentės, nes dėl to didesnė kvėpavimo raumenų dalis dalyvauja pratime. Šonkaulių kilotojams, didžiajam krūtinės raumenui ir kitiems duodamas tinkamas darbu paramos punktas. Čia pastebėsime, kad tuo būdu kvėpavimas darosi lengvesnis ir daugiau oro galima įtraukti negu paprastai.

Po keleto nuolatinio pratimosi savaitių pradėdas pajus savų gerų darbo vaiių ir, vis viena vyras ar moteris sustiprės jam sveikata, padidės kūno jėgos ir pagražės krūtine.

(Būs daugiau).

Disko metimo pradedamasis ir pamatinis momentas. Geriausias pasaulio disko metėjas Taipole (suomis) meta diską Stokholmo Olimpiadoje. Suomia pasizymi metymais.

S p o r t a s.

— **Svečiai.** Šiomis dienomis apsilankė Kaune Estu ir Klaipėdos futbolininkai ir Vytauto kalne įvyko eilė futbolo rungtynių. Birželio 22 d. rungtynės Kauno ir Klaipėdos komandos. Laimėjo Klaipėda 2:0. Birželio 24 d. įvyko rungtynės tarp Lietuvos ir Estijos. Laimėjo Estija 5:0. Birželio 25 d. rungtynės ėio tarp Klaipėdos ir Talino (Estu). Laimėjo Talinas 4:0.

Plačiau apie šias rungtynes bus sekančiuose numeriuose.

— **Sportas ir labdarybė.** Solomonskio cirkas birželio 25 d. spektaklį atidavė Moterų Globos Komiteto ir „Pieno Lašo“ prieglaudų naudai. Ateity manoma esą duoti dar keletas labdarinių spektaklių prieglaudoms arba gaisrininkams. Šis žygis iš cirko direkcijos pusės girtinas ir mums reikia šia proga naudotis, kad labdariniai spektakliai duotų daugiau naudos.

Nauji Karo Mokslo Skyriaus leidiniai.

Išėjo iš spaudos Karo Mokslo Skyriaus naujas leidinys:

Pulkininkas Bobinskis. I. Galvos telefonai. II. Zirzeklinis armijos mikrotelefonas. III. Dėžutė su mikrotelefone bei šaukiamąja baterija. IV. Dėžutė su papildomu induktoriumi zirzekliniam mikrotelefonui. Kaunas, 1923. Knygoj yra 52 puslapiai ir 48 briziniai.

R.
Išspausdinta Gen. Št. Generolo Radus-Zenka vičiaus „Pėstininkų taktikos bruožai“ — didelis rimtas darbas, turis 196 pusl.

Šito darbo reikalas buvo labai opiai jaučiamas, nes kariuomenė neturėjo nė vieno taktikos vadovėlio.

Išėjus taktikos vadovėliui tuojau po „Pėstininkų Rikiuotės Statuto“ galės karininkai labiau įsigilinti į statuto idėjas, išplėsti savo karo akiratį ir geriau suprasti priimtą, kariuomenėje šių dienų karo doktriną. Autorius savo vadovėlio „Įžangoje“ taip apibrėžia savo darbo tikslą.

„Karinkas, kaip instruktorius, turintis išmokyti savo žmones kautis, ir kaip viršininkas, turintis valdyti juos kautynėse, privalo geriausiai žinoti karo taktiką, taip ir priimtą savo kariuomenėje karo doktriną. Čia jokiū būdu neužteks žinoti tik statutų taisykles. Kare reikia ne tik vartoti tos taisyklės, kiek mokėti keisti jas, žiūrėti apystovų. Tokį mokėjimą gali suteikti tik taktika. Šių dienų taktikos ypatybės yra platus vartojimas labai išaugusios technikos ir reikalingumas kautis smulkiomis dalimis sąmoningai naudojančiomis vietą ir savo ginklo savybes. Kariuomenės kultūringumas ir jos reikšmė kautynėms dabar ir pareina nuo jos techniško apginklavimo, ir nuo smulkių dalių mokėjimo kautis. Kariuomenė, kuri yra netinkamai apginkluota ir kuri nesugeba kautis smulkiomis dalimis, šiandien negali būti laikoma šių dienų kariuomene ir, susirėmusi su tokia, visada bus sumušta“.

- Taktikos kursas paskirstytas į šiuos skyrius:
 - I Pėstininkų apibūdinimas,
 - II Pėstininkų apginklavimas ir kautynių priemonės,
 - III Pėstininkų organizacija karo metu,
 - IV Pėstininkų vartojimas kautynėse,
 - V Pėstininkų parengimas.
- II skyriuje, smulkiai išdirbtame, dėstomi griežtoje sistemoje visos šių dienų apginklavimo priemo-

nės ir pėstininkų kautynių priemonės su smulkiais jų daviniais ir brėžiniais.

III skyriuje traukia į save dėmesį „Karo meto divizijos sudėties“ lentelė, kurioje duotos naujosios žinios iš prancūzų, vokiečių, lenkų ir rusų divizijų.

IV skyrius yra viso vadovėlio pagrindas, nes jis ir dėsto pėstininkų vartojimą kautynėse. Šitas skyrius detalijai ligi pačių smulkmenų išdirbtas ir aiškiai, pasiremdamas daugybe skemų, išaiškina pėstininkų taktiką.

Šito vadovėlio vertė yra labai didelė, o todėl reikia būtinai jis tuojau atsidėjus išstudijuoti visiems karininkams ir įgyti visą tą naudą, kurią jis be abejo gali duoti.

Antras leidinys, išėjęs iš spaudos, — „Kitų Valstybių Kariuomenės“ 2 Nr., kuriame yra žinių iš Vokiečių, Latvių ir Estų kariuomenių.

Paminėti leidiniai siunčiami į kariuomenės dalis.

B.

Iš kariuomenės gyvenimo.

— **Žuvo lakūnas.** Š. m. birželio 20 d. apie 15 val. Kauno aerodrome atsitiko nelaimė. Leit. Stelmokui ir eil. Kačanauskui pasikėlus aeroplanu į orą ir dar nepaėmus ore tiesios linijos propeleris staiga sustojo ir aeroplanas smarkiai nukritęs į žemę susidaužė. Lakūnas leit. Pranas Stelmokas užsimušė, o eil. Kačanauskas sužeistas.

A. a. leit. Stelmokas gimęs Šakių apskr. Meištų kaime, netoli Naumiesčio miesto.

Dar jaunas vos pradėjęs trečią dešimtį metų savo amžiaus. Kilo iš vargingų tėvų; pradžios mokyklą ėjo Naumiestyje, bet dėl lėšų stokos negalėjo tęsti mokslo. Užėjus didžiajam karui pateko Rusijon ir sustojo Voroneže. Ten įstojo į „Saulės“ mokytojų kursų, o iš ten pateko į gimnaziją, kurioj išbuvo iki mokslėivija buvo gražinta Lietuvon.

Pradėjus Lietuvos kariuomenei organizuotis stojo jon savanoriu ir 1919 m. baigė Karo Mokyklą. Gavęs leitenanto laipsnį specializavosi Rygoje prie tankų ir baigė specialų tankų mokyklą.

Velionis senai svajojo apie aviaciją, oro erdvę, tik 1921 m. pasiekė jam įstoti į mūsų aviaciją. Š. m. vasario 8 d. savarankiškai išskrido kovos aparatu ir buvo jau įgijęs skraidymo nemaža praktikos. Svajojo baigti aukštąjį pilotazą ir skraidyti su naikintuju, bet negailestinga lakūno mirtis visą velionio svajones nutraukė.

Birželio 22 d. popiet iškilmingai iš aerodromo išlydėjo į Kauno miesto kapines prie kitų draugu, žuvusių lakūnų. Lydėjo keliolika vainikų, karo orkestras, kariuomenė ir didžiausia tūkstantinė minia kauniečių. Viršui skraidė keli aeroplanai.

Velionis paliko žmoną, kurią nesenai buvo vedęs ir senus tėvus.

Juodis.

— **Priesaika.** Birželio 25 d. 9 v. 30 m. Kauno Igulos Bažnyčioje buvo Kauno Komendantūros kariuomenės priesaika. Priesaikdino karo kapelionas kunigas Sabaliauskas, pasakęs iškilmei atatinamą prakalbą.

Po priesaikos buvo paradas. Paradu vadovavo majoras Išlinskas, priėmė parada Vietinės Kariuomenės Brigados vadas majoras Mačiulaitis. Priesaikos iškilmeje ir parade buvo dar Kauno komendantas majoras Braziulevičius su adjutantu, Karo Mokslo Skyriaus e. viršininko p. kapitonas Steponaitis, „Kario“ redaktorius kapitonas Ruseckas, majoras Ružancovas, Etapo Skirstymo Punkto viršininkas vyr. leit. Romanuskas ir kiti.

Į parada susirinko nemaža žmonių. Kaip ir visados lauko milicija praėjo maršu pūkiai.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Aleksandras Stulginskis išrinktas Lietuvos Respublikos Prezidentu.** Prezidentui rinkti buvo paskirtas VI-tas Seimo posėdis birželio 19 d. Kandidatai į prezidentus buvo paskirti p. Al. Stulginskis ir p. Jonas Vileišis, Kauno miesto burmistras. Į Seimo posėdį atvyko iš 78 Seimo narių 76; neatvyko tik du žydų frakcijos atstovai. Slaptam balsavime gavo p. A. Stulginskis 49 balsus, p. J. Vileišis 26 b.; viena kortelė buvo tuščia.

Birželio 20 d. VII-me Seimo posėdyje naujai išrinktas Respublikos Prezidentas p. Stulginskis iškilmingai prisiekė. Po priesaikos, 12¹/₂ val. R. Prezidentas, Seimo prezidiumas, atstovai, vyriausybė ir šiaip svečiai susirinko prie paminklo žuvusiems, ir padėjo vainikus. Aplankė ir Karo Muzėjų. Iš Karo Muzėjaus nuvyko į Vytauto kalno aikštę prie kariuomenės parodos.

— **Lietuvos Bankas** š. m. birželio 15 d. turėjo aukso fondą 16.141.964 lt. 72 ct., sidabro fondą 117.289 lt. 93 ct. ir dol. sv. ir kita tvirta svetima valiuta 35.249.992 lt. 74 ct. Banknotų apyvartoje 50.276.368 litai 30 ct.

— **Latvių mokytojų ekskursija.** Birželio 19 d. iš Rygos išvyko į Lietuvą Latvių mokytojų sąjungos ekskursija. Tą pačią dieną Šiauliuose juos sutiko L. Mokytojų sąjungos atstovai. Birželio 20 d. ekskursininkai nuvyko į Dotnavą ir VI. 21 atvyko į Kauną. Ekskursijoje dalyvavo apie 38 asmenys su Švietimo viceministeriu K. Dekensu priešaky.

— **Vyr. Komitetas Klaipėdos krašto lietuviams remti** savo posėdyje š. m. birželio 19 d. nusprendė minimą komitetą likviduoti.

— **Plėšimai.** Pastaruoju laiku Tauragės apskr., ypatingai važiuojant plentu į Skaudvilę prasidėjo plėšimai. Neseniai apiplėštas daktaras Ratamskis, iš kurio atimta aukso laikrodėlis ir virš 1000 lt. Kai kurie įtariami asmenys suimti.

Lietuva ir užsieniai.

— **Derybos dėl Klaipėdos.** Birželio 25 dieną Lietuvos vyriausybei negalėjus atvykti į Paryžių derybų tęsimui dėl Klaipėdos statuto, derybos buvo atidėtos ir prasidės liepos 2 d.

— **Pabaltijos užsienio ministerių konferencija.** Latvių vyriausybė pasiūlusi sušaukti š. m. liepos 7 d. Pabaltijos valstybių užsienio reikalų ministerių konferenciją. Latviai veda derybas su Lietuva, kad ji toje konferencijoje dalyvautų. Lenkų dalyvavimas abejotinas, nes pastaruoju laiku jie daugiau domės kreipia į Mažąją Santarvę.

— **Lietuvos — Lenkų byla.** Rugsėjo 3 d. būsiančiame Tautų Sąjungos posėdyje žadama svarstyti Lietuvos vyriausybės reikalavimą dėl Lietuvos — Lenkų bylos, būtent, kad Vilnius būtų sugrąžintas Lietuvai.

Užsieniuose.

— **Lenkų markė nupuolė.** Už 1 dolerį moka 173.000 lenkų markių. Dėl markės puolimo Varšuvoje didelis neramumas; kaltinamas finansų ministeris Grabskis, kad jis nesugebėjęs atsireti suirutės ir imtis atitinkamų priemonių. Grabskis atsistatydino. Taip pat kalbama, kad atsistatydino ir prekybos ministeris, Kucharskis. Finansų ministerijos paliepimu uždarytos visos Lenkų valiutos biržos.

Telefono susisiekimai tarp Varšuvos ir kitų Lenkų miestų irgi sulaukė, kad kraštas nežinotų apie markės kritimą.

Etnos išsiveržimas. Naktį į birželio 17 d. išsiveržė Sicilijos salos (Italijoje) ugniakalnis Etna. Milžiniškas lavos (sutirpusio akmens) masės 10 metrų storumo verčiasi iš 5 kraterių (kalno skylių). Lava sunaikino kelius kaimus ir aplinkinius miškus. Padaryta didelių nuostolių, esą žuvusių ir žmonių. Lava slenka 20 metrų į valandą greitumo. Lavos srovės platumas siekia 700 metrų. Miestas Lingualossa yra visai apimtas lavos. Lava nuo miesto tik už 175 metrų.

Italų vyriausybė išsiuntė į Kataniją orlaivius šelpti nukentėjusius nuo ugniakalnio. Iš kai kurių vietų žmonės bėga su turtu; esą apie 30.000 pabėgėlių. Pabėgėliai galvijų nebepėja išvaryti. Išsiveržę iš ugniakalnio pelenai išsisklaidė ore į šimtus mylių. Iš Italijos į Sicilijos salą siunčiama inžinerijos kariuomenė, kuri kasdama apkasus, stengiasi sulaukyti lavos tekėjimą. Šis Etnos išsiveržimas baisnis už 1911 m. buvusįjį. Nors pastaruoju laiku Etnos veržimasis šiek tiek apsisustojęs, lava sumažėjus, bet visgi dar pavojaus yra Kastiolio ir Lingualosso miestams.

— **Rusų valdžia** pasiuntusi Anglams notą, reikalaujama Sovietų valdžią juridiniai pripažinti ir užmegsti draugiškus santykius.

— **Rusų rublis.** 1 Anglų sterlingų svaras kainuoja 685 milijonus rusų rublių. Tokiu būdu mūsų 1 litas lygus 15 milijonų rusų rublių.

— **Didžioji Pabaltijos Sąjunga.** Vokiečių laikraštis „Vossische Zeitung“ praneša, kad esąs sumanymas sutverti Didžiąją Pabaltijos Sąjungą, į kurią įeity Vokietija, Rusija, Lenkija, Lietuva, Latvija, Estija, Suomija, Švedija, Norvegija ir Danija.

Baltijos jūra būtų visai neutralizuota, pakraščiu tvirtovės panaikintos, karo laivynas Baltijos jūroje uždraustas ir įėjimas į Baltijos jūrą turėtų būti saugomas mišrių kariuomenės būrių.

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 143. Esu traukiamas teisman: ir dabar laikomas kuopoj po priežiūra. Baigiu karo tarnybą, tad ar leidžiant iš kariuomenės išstarnavusius 2 metus gali mane sulaukyti iki teismo pasibaigs?

Vaičiūnas.

Ats. 143. 1922 m. Įs. Kar. 100 Nr. 4 § kareivius, apie kuriuos eina tardymas, bet jie nelaikomi po areštų, leidžia leisti neaprežtomis atostogoms, susinešus iš anksto apie tai su tardytoju, kuris vedė tardymą. Kariuomenės Teismo Valstybės Gynėjas paleidimą gali sulaukyti.

Kl. 144. Aš buvau išstarnavęs 22 mėnesiu savanoriu, bet pr. m. XII. 1. vėl mane pašaukė, kaip gimusį 1922 m. naująją išstarnavimui trūkstant 2 metų tarnybai laiko. Buvau ir antru kart patekęs pėstininkų dalin; bet dabar toji dalis paversta pasienio pulku. Kada mane paleis iš kariuomenės? Formuliro lape skaito mano tarnybos pradžią nuo 1923 m. sausio 1 d. Iš pirmiau tarnautos dalies jokių dokumentų neturiu.

J. Mikėlionis.

Ats. 144. Pirmiausia Tamsta pasirūpink išgauti tarnybos lapą iš dalies, kurioje esi pirmiau tarnavęs ir jį pristatyk savo dalin, kad dalis padarytų žygių, tą savanoriu tarnautą laiką įskaityti tarnybon. Paleis, kada išstarnausi 3 metus ir bus įsakymas tokius leisti.

Kl. 145. Mano viena sesutė nesugyvena namie su likusiomis, tad ar galima be jos sutikimo atidalyti ją nuo namų ir kokia turto dalis jai priklausos.

Paliekny s.

Ats. 145. Jei didesnė šeimos narių dalis nutaria turta pasidalinti, likusieji turi sutikti. Sesuo gauna $\frac{1}{4}$ nekilnojamo ir $\frac{1}{8}$ kilnojamo turto.

Kl. 146. Einant įsak. Kar. Nr. 93 § 2 1923 m. nurodyta, kad visi paleidimai daromi tik į Lietuvos teritoriją.

Prašau Tamstos atsakyti, ar galės paleisti mane į Latviją, (Rygos miestą), kadangi aš ten esu gimęs ir augęs; mano tėvai ten gyvena dabar ir iš Latvijos esu pašauktas, kaip Lietuvos pilietis, atlikti kariškos tarnybos.

○ Lietuvoje neturiu nei giminių, nei pažįstamų.
Grand. Milevičius.

Ats. 146. Į Latviją Tamstą išleis bendromis taisyklėmis kaip ir visus piliečius. Su paleidimo iš tarnybos dokumentais kreiptis į Mobilizacijos skyrių ir tt.

Redakcijos atsakymai.

J. Jakštui. Atitarnavus nuskirtą laiką galėsi grįžti į lenkų okupuotą tėvystę. Žiūr. 1921 m. įs. Kar. 238 Nr. 1 §.

A. Monkaičiui. Jei esi pasižadėjęs tarnauti 1 metus arba pasižadėjime nepažymėta, kiek tarnauti, 1 metus ištarnavus paleis.

Suinteresuotam. Žiūr. „Kario“ 25 Nr. 151 atsak.

Karului. Galėtum.

Sliesoriui. Bandyk prašyti, komandos keliu, kad iškeltų Jus kiton dalin, kur būtų reikalingi šaltkalviai. O tokių dalių susirastų.

St. Lingui. Jei nesi specialistas gali.

Š. Ptašnikui. 1. Liečia. 2. T. tarnybos pradžia skaitoma 1921 m. sausio 1 d.

J. Kuzmickiui. Žiūr. „Kario“ 26 Nr. „Klaidos atitaisymas“.

Jul. Jurcevičiui. Prašyk, kad statytų sveikatos tikrinimo komisijon iširti sveikatos stovį, kitaip nepaleis.

Stankui. Tarnausi 3 metus.

Butkevičiui. 1 kl. žiūr. „Kario“ 26 Nr. „Klaidos atitaisymas“. 2 kl. Jei nebūsi baustas, galėsi. 3 kl. Del tėvų nepaleis kadangi Jus šaukiant tėvas neturėjo 55 m.

O. L. Žiūr. „Kario“ 25 Nr. 141 ats.

Sagždai. Žiūr. š. m. „Kario“ 1 Nr. 4 ats.

K. Daučniui. Už brolių atitarnauti negalima. Privalo kiekvienas už save tarnauti.

G. k. Taip pat paimtų kariuomenėn ir brolių.

K. Matlaševičiui. Žiūr. „Kario“ 21 Nr. 121 ats. Žemės galėsi gauti, jei telsmo nebaustas.

B. Jankevičiui. Neturėdamas dokumentų negali Tamsta būti paleistas.

J. Zeiziui. Kol atitarnausi nustatytą laiką, nepaleis.

J. Mickevičiui. Jus paleis. Tegu motina kreipiasi į naujokų šaukimo komisiją.

A. M-niui. Žiūr. š. m. „Kario“ 2 Nr. 9 ats.

Utieniškiam. Apie pasislėpusius, nuo karo tarnybos praneškite Vyriausiai Naujokų Ėmimo Komissijai, Kaune.

Šnekučiui. Žiūr. praeit. „Kario“ Nr. 140 ats.

Klaidos atitaisymas.

„Kario“ 25 (213) Nr. „Klausimų ir atsakymų“ 137 atsakymas, einant Mobilizacijos Skyriaus aplinkraščiu iš š. m. VI, 13 1447 Nr. privalo šiaip skambėti: „I ir II rūšies karo komendantūrų kareiviams, kurie yra tik baigę Karo Miltijos mokyklą ir raštininkų kursus, reikia tarnauti 3 metus, kitokiems (ir komendantūrose tarnaujantiems) tik 2 metu.“

Atskiruose lazaretuose ir ligoninėse, išskyrus baigusius sanitarijos puskarininkų mokyklą, tarnauja irgi 2 metus.

Kariai! Prašykite savo Amerikos giminių ir pažįstamų, kad išrašytų jums

„SANDARA“

GERIAUSIAS DARBO ŽMONIŲ
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIA A. L. T. SANDARA.

„Sandara“ spausdina daugiausia gyviausių politinių straipsnių, gindama laisvos demokratijos idealą. „Sandaroje“ esti daugiausia visokių apysakų, eilų, juokų ir svarbiausių žinių iš viso pasaulio. „Sandaroje“ bendradarbiauja žymiausi Amerikos ir Lietuvos lietuviai literatai rašytojai. „Sandara“ išleidžia didelį Kalendorių 1923 metams, kuriame yra gyvas šaltinis visokių žinių bei informacijų. Kalendoriaus kaina 25 c. „Sandara“ kainuoja: Lietuvoje 3 dol. metams, 1 dol. 50 cent. pusei metų. Vieną numerį pažiūrėti siunčiame dykai.

Adresas: „SANDARA“ 327 E Street,
So. Boston 27, Mass. Amerika.

Skaitykite

Lietuvos Šaulių laikraštį

„TRIMITA“

kuris išeina kas savaitė 32 puslapių didumo ir su viršeliu.

Kaštuoja su atsiuntimu:

Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje:

metams = 7 lit. 50 cent.,

6 mėn. = 4 lit. —

3 „ = 2 „ 25 „

Amerikoje ir kitur užsieniuose = dvigubai.

Adresas: Kaunas, Laisvės Alėja, 26.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Valstybės spaustuve. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.

39 125